

Til
BKMB - Seksjon klima, miljø og samfunn
(Arbeidssted)

Fra
Etat for landbruk

Fagnotat

Vår referanse: 2019/36410-30
Saksbehandler: Kjetil Andre Rødland
Dato: 9. februar 2023

Fagnotat – Oversending av framlegg til Temaplan for skogbruk til ekstern høyring

Kva saka gjeld:

Temaplan for skogbruk er ein plan for korleis Bergen kommune vil utvikla og auka verdiskapinga i ei berekraftig skognæring i kommunen.

I 2019 og 2020 arbeidde Etat for landbruk med temaplan for skogbruk i Bergen kommune. Etterkvart vart det bestemt å starta arbeidet på nytt, mellom anna for at planen skulle passas betre inn i planstrukturen til Bergen kommune. I 2021 vart arbeidet med revidert/ny temaplan for skogbruk starta og i løpet av 2022 ferdigstilte Etat for landbruk det første utkastet. Dette vart sendt på intern høyring til dei andre etatane under byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling. Her kom det innspel frå:

- Bymiljøetaten
- Bergen Brannvesen
- Byantikvaren
- Byarkitekten
- Klimaetaten

Det kom gode innspel frå dei andre etatane i den same byrådsavdelinga, og innspela synte korleis temaplanen i enno større grad kunne ta omsyn til fleirbruksverdiar som naturmangfald, klima, friluftsliv, kulturminner og samfunnet for øvrig.

Etter justeringar vart så temaplanen oversendt til byrådsavdeling og sendt på intern foreleggelse til dei andre byrådsavdelingane. Etat for landbruk er ikkje kjent med at det kom innspel til temaplanen i samband med intern foreleggelse.

Etter gjennomførte justeringar av temaplanen vert den no sendt over til byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling med tilråding frå Etat for landbruk om å senda planen på ekstern høyring.

Samandrag av temaplan for skogbruk:

Skog er viktig. Både som leverandør av økosystemtenester som biologisk mangfald, reint vatn, vern mot naturfare, arena for friluftsliv og binding av karbon. Men ikkje minst som leverandør av fornybare råstoff der alternativet er fossile materialer.

Bergen kommune sin temaplan for skogbruk er ein næringsplan for næringsaktiviteten skogbruk i kommunen. Skogbruk føregår utandørs og over store areal, og har med det innverknad på samfunnet, miljøet og klimaet. Difor er desse viktige tema i planen. Planen har fire overordna satsingsområde. Det er «Areal og natur», «Næring», «Klima» og «Samfunn». Det er sju mål i planen:

- 1 Ivaretaking av skogarealet for skogproduksjon og naturmangfald
- 2 Auka verdiskaping i skogbruket i Bergen kommune
- 3 Skogen skal trivast, også i eit endra klima

- 4 Skogen og skogbruket skal bidra til å nå klimamåla og FN sine berekraftsmål
- 5 Skogen skal kunne gje vern for menneske og infrastruktur mot naturfarer
- 6 Skogen skal gje gode vilkår for friluftsliv for alle menneske
- 7 Skogbruket skal ha omsyn til menneska som levde her før oss

Det er utarbeidd tilhøyrande strategiar, tiltak og indikatorar til alle desse måla.

Samla sett skal måla mogleggjera ei auka verdiskaping i skogbruket i Bergen kommune. Kulturskogsareala er grunnlaget for næringsskogbruk, og desse areala er i sterk tilbakegang i kommunen. Eit hovudmål med denne planen er difor å ivareta dagens areal med kulturskog i størst mogeleg grad og leggja til rette for lønsam drift av kulturskogen. Samstundes som ein ynskjer auka verdiskaping vil ein også ivareta og utvikla skogen sine andre funksjonar med omsyn til klima, natur og samfunn. Dette er særleg krevjande i ein storby som Bergen med mange menneske, og der stadig utvikling og vekst av byen set arealkrevjande næringar under press på fleire måtar. Planen legg vekt på eit kunnskapsbasert grunnlag for mål, strategiar og tiltak.

Skogbruk som næring føregår på skogareala, og på desse føregår det også mykje anna aktivitet enn tradisjonelt skogbruk i form av tømmerproduksjon. Eksempler på dette kan vera rekreasjon/friluftsliv, leveområde for planter og dyr og vern av jord, vatn og infrastruktur. Arbeidet med planen vart igangsett for å utvikla skogbruk som næring. Men det er viktig at skogbruket som næring anerkjenner at skogen er viktig for desse andre interessene og ivaretek desse interessene på ein god måte. Difor tar denne planen også opp tema knytt til naturmangfald, skogen og samfunnet samt skog og klima. Dette er noko skogbruket allereie har gjort i mange tiår, og det er svært viktig å gjera dette i enno større grad framover. Både fordi skogbruket kan bli betre, men også fordi samfunnet og naturen endrer seg og set nye krav.

Skogen er svært viktig for det biologiske mangfaldet, fordi mange artar har skog som leveområde. Skog gjev oss produkt og tenester som kan styrka primær- og sekundærnæringar i rurale strøk og forbetra trivsel og folkehelse både i by og på landsbygd. Skogane leverer også råstoff til konkurransedyktig og berekraftig grøn industri, og fungerer som eitt av våre største karbonsluk og karbonlager.

Planen syner at over halvparten av landarealet i Bergen kommune er skogdekt. Lauvskogen dekker i overkant av halve arealet, furuskogen vel 30 % og granskogen litt over 10 %. Produktiviteten er best i granskogen, og denne står for 28 % av tilveksten. Lauvet står for 41 % av total tilvekst og furua 24 %. Samla årleg tilvekst i skogane i Bergen er på om lag 80 000 kubikkmeter tømmer, tilsvarande vel 2500 fulle vogntog med tømmer. Planen syner også at betydelege arealer er under attgroing mot fjellet, og at minimum 10 % av Bergen sitt snaufjell for 50 år sidan har grodd att med skog eller er under attgroing.

Nesten 60 % av artane lever i skogen, og vel 48 % av dei truga artane lever i skogen. Skogen i Bergen kommune er relativt ung på grunn av mykje attgroing og mangfaldet i skogane i Bergen er med det lågare enn mange andre stader. I Bergen kommune har skogbruket mindre negativ påverknad på artsmangfaldet, sidan det meste av aktiviteten er konsentrert til hogst av kulturgran.

Det er anslått at det vert gjennomført 2,5 mill årlege turar i skogane i Bergen. Det finst mange kulturminner og spor etter menneska som levde her før oss, og det er viktig å ta vare på desse. Skogen kan verna samfunnet mot naturfarer på ein trygg og kostnadseffektiv måte, gitt at den vert forvalta på ein god måte. Samfunnet påverkar skogen, ikkje minst ved at store område blir bygd ned og andre blir fragmentert på grunn av nedbygginga. Skogen tar opp og lagrar karbon som del av sin naturlege vekstprosess. I Bergensskogane er det lagra om lag 4 millionar tonn CO₂ i skogbiomassen og årleg opptak er i storleiksorden 125 000 tonn CO₂. Dette lageret og kjelda til opptak er ikkje statisk og blir påverka både av

skogforvaltninga på areal og forvaltninga av sjølve areala. I eit endra klima vil skogen også bli påverka og dette må takast omsyn til i forvaltninga av skogane.

Kulturskogen generelt og grana spesielt har best produksjon i skogane i Bergen, og gir klart best produktivitet og best økonomi for grunneigar. Kulturskogareala er under press frå nedbygging og manglande forynging etter hogst og syner ein markant nedgang siste 20 åra. Det er viktig å ta vare på kulturskogen og leggja til rette for lønsam drift av denne. Det er betydeleg potensiale for drift av lauvskog på gode skogsområder og i gjengroingsområde, ikkje minst som råstoff for produksjon av råstoff til bioenergi og ved. Bergen kommune ønsker å synleggjera dei viktige samanhengande skogbruksområda i kommunen som grunnlag for langsiktig næringsdrift. Samla utgjer desse 80 000 dekar, eller vel ein tredjedel av skogarealet i kommunen. Desse områda dekker 80 % av kulturskogen i kommune, og om lag halvparten av ståande tømmer volum og årleg tømmer tilvekst i kommunen. Det er også store verdiar utanom tømmer som blir generert frå skogareala, dette kan vera friluftsliv, karbonbinding og vern mot naturfarer. Årleg verdi frå desse økosystemtenestene kan koma opp i fleire hundre millionar kroner berre i Bergen.

Skogsvegar vert bygd for å forenkle transporten av tømmer ut av skogen, slik at det blir både billegare og meir skånsamt å få ut tømmeret. I Bergen er det ein svært stor bruk av skogsvegane til friluftsliv og rekreasjon. Det er viktig at ein tar omsyn til naturmangfald, kulturverdiar, friluftsliv og andre omsyn ved etablering av nye skogsvegar. Bergen kommune vil setja strengare krav til vegbygging og handtering av eventuelle tilkøyrd massar ved bygging av skogsvegar, då fleire saker har synt at dette er utfordrande. Ved gjennomgang av alle kulturskogområder i kommunen har ein vurdert at det trengst om lag 46 kilometer med skogsvegar for å drive 16 600 dekar og 380 000 kubikkmeter med overvegande kulturskog som i dag ikkje har tilkomst med veg.

Temaplan for skogbruk er ikkje ein plan for forvaltninga av Bergen kommune sine egne skogar, Bergen kommune vert i denne planen sett på som ein av mange skogeigarar i kommunen.

Fagetaten si vurdering:

Etat for landbruk meiner at framlegget til Temaplan for skogbruk er godt nok gjennomarbeidd og klart til å bli lagd ut på ekstern høyring for å få innspel frå ålmenta, interesseorganisasjonar, skogbruksnæringa og andre interesserte.

Fagetaten si tilråding:

Etat for landbruk tilrår at framlegget til Temaplan for skogbruk vert lagt ut for ekstern høyring.

Med helsing
Etat for landbruk

Helene Dahl
Leiar, Etat for landbruk

Kjetil André Rødland
Rådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

1. Høyringsutkast til Temaplan for skogbruk i Bergen kommune